اخبار کوتاه

سهمیه فوق العاده نفت سفید بخش آسارای جاده چالوس اعلام شد

معاون بازرگانی شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی استان البرز از اعلام مرحله بیست و هفتم سهمیه نفت سفید جهت خانوارهای نفت سفید سوز ساکن در بخش آسارای جاده چالوس تا نوئل کندولان خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، اکبر نوروزی گفت: خانوارهای ۱ الی ۴ نفره به مقدار ۲۲۰ لیتر و خانوارهای ۵ نفره به بالا مقدار ۴۴۰ لیتر میتوانند نفت سفید مورد نیاز خود را صرفا از طریق فروشندگی های "پورکان، خوزنکلا، ابهرک و کندر" و با نرخ مصوب هر لیتر یک هزار و پانصد ریال (۱۵۰ تومان) دریافت کنند.

وی در ادامه افزود: سهمیه جدید اعلام شده بیست و هفتمین مرحله تخصیص نفت سفید به خانوارها در قالب سامانه الکترونیکی توزیع نفت سفید می باشد که بر روی پوز فروشندگی های مورد نظر از ۱۳۹۸/۵/۱ تا ۱۳۹۸/۵/۳۱ دارای اعتبار می باشد.

معاون سازمان برنامه و بودجه:
بودجه ۹۸ با فروش روزانه ۳۰۰ هزار بشکه نفت بسته شد

معاون سازمان برنامه و بودجه اعلام کرد: بودجه سال ۹۸ کل کشور بر اساس فروش روزانه ۳۰۰ هزار بشکه نفت بسته شده است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، سید حمید پورمحمدی، معاون امور اقتصادی و هماهنگی سازمان برنامه و بودجه گفت: بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور به مبلغ ۴۴۸ هزار میلیارد تومان و بر اساس فروش ۳۰۰ هزار بشکه نفت در روز بسته شده است.

وی تاکید کرد: بودجه سال قبل بر اساس فروش روزانه یک میلیون و ۵۰۰ هزار بشکه و سال قبل از آن روزانه ۲ میلیون و ۸۵۰ هزار بشکه نفت بسته شده بود.

به گفته پورمحمدی، علاوه بر اعمال ظالمانه ترین تحریم‌های استکبار جهانی علیه جمهوری اسلامی ایران اما توانستیم با کاهش هزینه‌های ملی و افزایش درآمدها نسبت به مدیریت بودجه و تحقق آن اقدام کنیم.

وی تصریح کرد: با اصلاحات ساختار بودجه وابستگی بودجه ایران به نفت بسیار کم و به طور تقریبی صفر شده است.

رئیس ایمیدرو:
۴۰۰۰ معدن غیر فعال داریم

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه حدود ۴۰۰۰ معدن در کشور غیرفعال است، گفت: سیاست دولت در چارچوب برنامه احیای معادن کوچک که از طرح‌های اقتصاد مقاومتی است، تکیه و جذب مشارکت بخش خصوصی در این عرصه خواهد بود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، خداداد غریب‌پور افزود: دولت به تنهایی به دنبال فعال‌سازی معادن کوچک نیست، بلکه با بسترسازی و فراهم آوردن زمینه‌های مشارکت بخش خصوصی، این برنامه را پیگیری می‌کند.

وی گفت: آمارهای منتشر شده حاکی است، ۹۸.۳ درصد از معادن ایران کوچک مقیاس است. ۸۵ درصد سهم اشتغال معادن مربوط به معادن کوچک است و ۶۵ درصد تولید را نیز به خود اختصاص داده‌اند.

غریب‌پور ادامه داد: ایمیدرو اقبال احیا و فعال‌سازی ۱۵۰ معدن کوچک با سهم اشتغال حداقل ۱۰۰۰ نفر را در برنامه دارد و موضوع رویکرد صادراتی اینگونه معادن نیز مورد توجه است.

رئیس هیات عامل سازمان گسترش و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)، اظهار کرد: احیا و فعال‌سازی معادن کوچک در واقع به عنوان ظرفیت‌های نهفته کشور یک ضرورت محسوب می‌شود و همسو با برنامه رونق تولید و حفظ سرمایه‌های ملی است.

وی همچنین به برنامه اکتشاف ایمیدرو اشاره کرد و گفت: پیش از این در دولت یازدهم ۲۷۰ هزار کیلومتر مربع از مساحت کشور در برنامه اکتشاف قرار گرفت و اکنون در دولت دوازدهم فعالیت جدید اکتشافی در وسعت ۳۰۰ هزار کیلومتر مربع در دستور کار قرار دارد.

ایران مهلت ویزای ورودی برای هندی‌ها را از ۳۰ روز به ۹۰ روز افزایش داد

علاوه بر ویزای چند بار ورود که هند آن تقویت تجارت دو جانبه و ارتباط مردم با یکدیگر است، ایران همچنین مهلت ویزای ورودی برای هندی‌ها را از ۳۰ روز به ۹۰ روز افزایش داده است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از تسنیم، روابط ایران و هند طی هفته های اخیر با پیشنهاد تهران برای اعطای ویزای یک ساله چند بار ورود به هندی‌ها تقویت شده است. این تصمیم علیرغم اقدام دهلی نو برای توقف واردات نفت خام از ایران و کاهش بودجه توسعه بندر چابهار تحت تحریم‌های آمریکا گرفته شده است.

علاوه بر ویزای چند بار ورود که هند آن تقویت تجارت دو جانبه و ارتباط مردم با یکدیگر است، ایران همچنین مهلت ویزای ورودی برای هندی‌ها را از ۳۰ روز تا ۹۰ روز افزایش داده است. این دو کشور همچنین در حال مذاکره در مورد یک قرارداد دوجانبه کمک های قانونی هستند تا همکاری در مسائل قانونی مربوط به شهروندان را تقویت کنند.

وزیر امور خارجه هند گفت: در مورد این قرارداد در نشست کمیته مشترک کنسولی ایران و هند که در ۱۴ می در دهلی نو برگزار شد گفتگو شده است.

سفیر جمهوری اسلامی ایران در باکو خبر داد:
نجات همه خدمه‌های کشتی سانحه‌دیده ایرانی در آب‌های خزر

کشتی شیاهنگ که نزدیک جمهوری آذربایجان غرق شد حامل ۹۰۰ تن کاشی و سرامیک بود که از بندرانزلی کشورمان به مقصد بندر مخاچ قلعه روسیه در حرکت بود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از تسنیم، سفیر جمهوری اسلامی ایران در باکو از نجات همه خدمه‌های کشتی سانحه‌دیده ایرانی در آب‌های خزر خبر داد.

جواد جهانگرد زاده گفت: همه کارکنان کشتی باری "شیاهنگ" پیش از غرق شدن کامل این کشتی در آب‌های ساحلی جمهوری آذربایجان در دریای خزر نجات یافتند.

وی افزود: آنچه ما اطلاع پیدا کردیم در زمان خروج این کشتی از بندرانزلی ایران همه بررسی‌های فنی انجام شده و مجوز حرکت کشتی داده شده است؛ بنابراین موضوعات فنی باید با مقامات مسئول بررسی شود.

هر ۹ خدمه این کشتی که ۷ ایرانی و دو تبعه هندی هستند در سلامتی به سر می‌برند.

سرکنسول کشورمان در باکو گفت این افراد پس از فراهم شدن شرایط لازم و طی مراحل قانونی به ایران باز خواهند گشت. کشتی باری سانحه‌دیده ایرانی که متعلق به بخش خصوصی است با نام شیاهنگ دچار سانحه و در ۲۲ مایلی بندر آستارا در آب‌های خزر غرق شد.

این کشتی حامل ۹۰۰ تن کاشی و سرامیک بود که از بندر انزلی کشورمان به مقصد بندر مخاچ قلعه روسیه در حرکت بود.

رئیس اتحادیه فروشندگان طلا و جواهر مطرح کرد:
دو دلیل کاهش قیمت طلا و سکه در بازار

رئیس اتحادیه فروشندگان طلا و جواهر از کاهش قیمت طلا و سکه در بازارهای داخلی به دلیل کاهش تقاضا و افت قیمت ارز خبر داد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از تسنیم، آیت محمد ولی افزود: هر قطعه سکه تمام بهار آزادی ۴ میلیون و ۸۵ هزار تومان، نیم سکه ۲ میلیون و ۲۶۰ هزار تومان، ربع سکه یک میلیون و ۴۳۰ هزار تومان و سکه‌های گرمی نیز ۹۵۰ هزار تومان قیمت گذاری شده است.

وی ادامه داد: کاهش نرخ ارز در بازارهای داخلی سبب کاهش قیمت طلا و سکه در بازار شده است.

رئیس اتحادیه فروشندگان طلا و جواهر، گفت: هر گرم طلای ۱۸ عیار ۴۰۶ هزار تومان معامله شده است.

محمد ولی با بیان اینکه هر انس طلا در بازارهای جهانی با قیمت ۱۴۲۶ دلار عرضه شده است ادامه داد: هر مثقال طلا نیز با قیمت ۱ میلیون و ۳۲۳ هزار تومان در بازارهای داخلی به فروش رسیده است.

وی افزود: تقاضا برای خرید طلا و سکه در بازار کاهش یافته است.

معاونت نظارت و بازرسی سازمان صمت البرز خبر داد:
کرج آماده استقبال از انتخابات انجمن حمایت از حقوق مصرف کنندگان

معاونت نظارت و بازرسی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان البرز از تمدید ثبت نام متقاضیان شرکت در انتخابات انجمن حمایت از حقوق مصرف کنندگان شهرستان کرج خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، «سیامک آقایی» ضمن اعلام این خبر گفت: با توجه به مصوبه هیات نظارت بر انتخابات انجمن حمایت از حقوق مصرف کنندگان شهرستان کرج مبنی بر امکان مجدد ثبت نام در انتخابات هیات مدیره این انجمن، متقاضیان می توانند از پنجم مرداد ماه سال جاری تا ۹ مرداد ماه جهت ثبت نام اقدام نمایند.

آقایی افزود: متقاضیان با در دست داشتن اصل شناسنامه، کارت ملی، کارت پایان خدمت، مدرک احراز محل سکونت و مدرک تحصیلی لیسانس و بالاتر به همراه کپی برابر اصل شده آن در دفاتر اسناد رسمی به آدرس خیابان درختی، بلوار شهید حدادی، نبش کوکب شرقی، ساختمان آرید طبقه سوم واحد شش مراجعه نموده و یا جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۲۶-۳۳۵۲۳۰۲۷ تماس حاصل نمایند.

بنا به گفته این مسئول، هدف این انجمن، ساماندهی مشارکت های مردمی در اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های حمایت از حقوق مصرف کنندگان است.

علاقمندان می توانند جهت مطالعه اساسنامه انجمن حمایت از حقوق مصرف کنندگان به آدرس https://yon.ir/MUQYQ مراجعه نمایند.

توسط محققان پژوهشگاه مواد و انرژی ایران انجام شد؛
ساخت لعاب شیشه سرامیکی ضدسایش در البرز

لعاب شیشه سرامیکی ضدسایش بر روی فولاد برای اولین بار بر اساس روش ریخته گری دوقلبی لعاب تالو آلومیناپلار، توسط دکتر آیدا فلاقی تیا عضو هیات علمی پژوهشکده مواد و انرژی ایران مستقر در فردیس و با همکاری دکتر علی زمانیان و مهندس تقیسه شاهقلی، ساخته شد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا، عضو هیات علمی پژوهشکده سرامیک پژوهشگاه مواد و انرژی افزود: این لعاب در صنایع پتروشیمی، خطوط لوله‌های فاضلاب، پمپ های گاز، قالب‌های پرس شیشه، صنایع توربین و امثال آنها کاربرد دارد.

آیدا فلاقی تیا با اشاره به اینکه پروژه لعاب شیشه‌سرامیکی ضدسایش روی فولاد، با این روش ساخت، برای اولین بار صورت گرفته است و بسیار ارزان قیمت می‌باشد، افزود: پیش از این، این پروژه به روش پلاسما سیری و با آلومیناتی در ابعاد میکرونی ساخته شده بود.

وی ادامه داد: پروژه لعاب شیشه سرامیکی با روش ریخته گری دوقلبی متلبه خارجی تدارد و در مرحله تجاری سازی است.

این پژوهشگر اظهار کرد: اتاملول‌ها یا لعاب فلزهای شیشه سرامیکی اخیرا در حوزه پوشش‌های پیشرفته که خواص فیزیکی قابل قبولی از لحاظ صنعتی دارند، مطرح شده است.

وی توضیح داد: این پوشش‌ها از نظر خواص فیزیکی حدواسط بین پوشش‌های سخت و گران‌قیمت سرامیکی تظیر کاربیدها و لعاب‌های سنتی شیشه‌ای هستند.

به گفته وی اتاملول‌های شیشه‌سرامیکی اگر چه محدوده دمایی کارکردشان پایین است اما به لحاظ مقاومت به خوردگی در برابر اسید و مقاومت به اکسیداسیون، قابل رقابت با پوشش‌های آلیاژی می‌باشند.

فلاقی‌تیا ضمن تشریح روند انجام این پروژه، گفت: در این تحقیق سعی شده از تلفیق خاصیت ضدسایشی آلومینا و خاصیت پوشانندگی قوی شیشه‌سرامیک روی فولاد، خواص متحمر به فردی از لحاظ سایشی ایجاد شود که در این تحقیق، خاصیت سایشی فولاد تا ۱۰ برابر افزایش پیدا کرده است.

وی تصریح کرد: در این شیشه سرامیک از یک سو پوشتنی کاملاً متراکم و بدون تخلخل را روی فولاد ایجاد می کند و از سوی دیگر با پخش ذرات تالو آلومینا در زمینه شیشه‌ای، خاصیت ضدخراش و خش‌ناپول تیز افزایش می‌یابد.

گفتنی است، نتایج این تحقیق در مرکز ثبت اختراع، ثبت و در مجله ISI/ Ceramic International در سال ۲۰۱۸ به چاپ رسیده است.

محققان پژوهشگاه مواد و انرژی ایران تاکنون اختراعات زیادی در سطح جهانی ، متعلقه و کشور به ثبت رسانده که بخشی از این دستاورد‌ها تجاری سازی شده است.

آبگرمکن خورشیدی و آب شیرین کن تموته هایی از اختراعات محققان این پژوهشگاه است.

دبیر کانون انبوه سازان مسکن:
دنبال واحدهای کوچک برای اجاره نگردید

دبیر کانون سراسری قبوه سازان مسکن و ساختمان گفت: کاهش قدرت خرید مردم در حوزه مسکن خانه دار شدن را برای متقاضیان سخت و حوزه اجاره داری را تحت تاثیر قرار داده است ضمن اینکه بازار اجاره با مشکل کمبود عرضه واحدهای کوچک متراژ هم مواجه است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا، فرشید پورحاجب، دبیر کانون سراسری انبوه سازان مسکن و ساختمان در خصوص وضعیت بازار اجاره گفت: در شرایط فعلی واحد مسکونی متناسب در بازار هم از جهت متراژهای مورد تیاز و هم از جهت قیمت وجود ندارد.

وی گفت: کاهش خرید و فروش خانه هم بر صف مستاجران اضافه کرده است.

وی با توضیح اینکه بازار اجاره مسکن از بازار خرید و فروش تبعیت دارد و بین این دو حوزه جستدگی وجود دارد، گفت: در حوزه اجاره داری پایه قیمت‌ها به قیمت تمام شده مسکن بازمی گردد.

پورحاجت ادامه داد: اکنون در پیک جابجایی هستیم و تقطه بحران برای مستاجران ماههای مرداد و شهریور است که اوج قیمت ها دیده می شود.

دبیر کانون سراسری قبوه سازان ادامه داد: رصد بازار نشان می‌دهد حوزه اجاره داری حال و روز خوبی قرار ندارد و مستاجران در تنگنا هستند.

به گفته پورحاجت افزایش لجام گسیخته و در عین حال کمبود واحدهای اجاره‌ای به کاهش تولید مسکن در گذشته بازمی گردد.

وی گفت: کاهش قدرت خرید مردم در حوزه مسکن خانه دار شدن را برای متقاضیان سخت و حوزه اجاره داری را تحت تاثیر قرار داده است.

به گفته این کارشناس مسکن، مردم تمایل خرید مسکن هستند اما پول آن را ندارند و با تلاش فراوان به تمایل تزدیک کردن توان خود به خرید مسکن هستند.

پورحاجت ادامه داد: رسیدن به خرید مسکن به شدت سخت شده است. طبقی که باید برای آنها در گذشته برنامه ریزی می شد اکنون در تلاطم فکری هستند که چگونه به خرید مسکن تزدیک شوند؟

وی ساخت خانه‌های انبوه در متراژهای کوچک را پسندیده کرد و گفت: بخش تولید همیشه در شرایط سخت در کنار مردم است به شرط اینکه شرایط برای ساخت و ساز آسان شود.

وزیر امور اقتصادی و دارایی:
سامانه ثبت حقوق مدیران باید توسط سازمان اداری راه اندازی شود

وزیر امور اقتصادی و دارایی گفت: سامانه ثبت حقوق مقامات و مدیران باید توسط سازمان امور اداری و استخدامی راه اندازی شود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا، فرهاد رتزمند درباره آخرین وضعیت سامانه ثبت حقوق مقامات و مدیران، اظهار کرد: این سامانه باید توسط سازمان امور اداری و استخدامی راه اندازی شود و تمی دانم این کجا عنوان شده که سامانه باید توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی راه اندازی شود.

این عضو کابینه دولت دوازدهم، با بیان اینکه متولی نظام حقوق و دستمزد سازمان امور اداری و استخدامی است، تصریح کرد: با توجه به اینکه ذی حسابی هایی کشور اطلاعات خوبی در اختیار دارند باید با سازمان امور اداری و استخدامی همکاری می کردند که یکشنبه همکاری آنها با این سازمان ابلاغ شده است.

بر اساس این مطلب طبق ماده (۲۹) قانون برنامه ششم توسعه، دولت مکلف شد تسبت به راه‌اندازی سامانه ثبت حقوق و مزایا اقدام کند و بر این اساس سازمان اداری و استخدامی مسئول طراحی و ساماندهی سامانه حقوق و مزایا شد.

همچنین در بودجه سال ۹۸ آمده است که به منظور ایجاد انضباط مالی، هماهنگی و پرداخت به موقع حقوق کارکنان، تمامی دستگاه های اجرایی موضوع ماده(۲۹) قانون برنامه ششم توسعه موظفند از ابتدای سال ۱۲۹۸ اطلاعات مربوط به هر گونه پرداخت از محل منابع عمومی و اختصاصی را مطابق ضوابط زیر در اختیار خزانه داری کل کشور قرار دهند.

رئیس اتحادیه فروشندگان لوازم شوفاژ و تهویه مطبوع:
قیمت محصولات گرمایشی کاهش یافت

رئیس اتحادیه فروشندگان لوازم شوفاژ و تهویـه مطبوع گفت: قیمت محصولات گرمایشـی در چند ماه اخیر به واسطه افزایش عرضـه روند نزولی به خود گرفته است.

به گزارش پیام آشـنا به نقل از ایسنا، محمدباقر معتمد در رابطه با بازار محصولات سرمایشی و گرمایشی گفت: بازار با کمبود کالا مواجه تیست و در ماه‌های اخیر قیمت کالا تسبت به گذشته کاهش داشته است و این در حالی اسـت که در ایام پایانی سال گذشته و فروردین ماه سال جاری، قیمت کالاهای مصرفی رشد قابل توجهی داشته است.

رئیس اتحادیه فروشندگان لوازم شوفاژ و تهویه مطبوع افزود: کارخانه‌های تولیدی کاهش قیمت را در دسـتور کار قرار دادند

و از سوی دیگر فروشندگان در سطح شهر در راسـتای افزایش سطح خرید و فروش و رونق کسـب و کار، میزان سود خود را کاهش دادند که این مورد در کنار افزایش حجم محصولات در بازار، کاهش قیمت‌ها را به تتبال داشته است.

وی تاکید کرد: در شـرایط فعلی بازار به تتبال آن است که با ارائه خدمات متناسـب، محصـولات را تتهیا برای مصرف کنندگان واقعی تأمین کند.

معتمد تاکید کـرد: مواد اولیه در سـوی کارخانه‌ها تأمین شده و مشکلی در زمینه مواد اولیه وجود ندارد و این در حالی است که در چنـد وقت اخیر حجم محصولات وارداتی به شـدت کاهش یافتـه و بازار از طریق محصولات داخلی تأمین می‌شود.

وی در رابطـه با خدمات پـس از فروش محصولات گرمایشی یادآور شد: پیشنهاد اتحادیه آن است که محصولات خریداری شـده از سوی مشـتریان دارای خدمات پـس از فروش باشـد و در کنار آن خرید از شـرکت‌هایی صـورت بگیـرد که در ایران دارای کارخانه تولیدی باشـند زیرا کارخانه‌های تولیدی برنامه‌ریزی دقیقی در زمینه تأمین قطعات یدکی دارند.

رئیس اتحادیه فروشندگان لوازم شوفاژ و تهویه مطبوع گفت: در حال حاضر قیمت یک پکیج گرمایشی درجه یک برای واحد مسکونی با متراژ ۷۰ تا ۸۰ متر در حدود سه میلیون و ۱۵۰ هزار تومان است.

یادداشت

عاقبت تحریف قیمت‌های نسبی

در نظامی که قبل از فروپاشی بر اتحاد شوروی حکمفرما بود، نهادی به نام «گاسپلن» ۱ مسوولیت تخصیص منابع را بر عهده داشت. «گاسپلن» تعیین می کرد که صدها هزار کارخانه بزرگ و کوچک چه محصولاتی تولید کنند، چگونه تولید کنند، چند کارگر داشته باشند و چقدر به آنها دستمزد دهند، از کجا مواد اولیه و کالاهای واسطه را (به چه قیمتی) بخرند و محصولات تولید شده را به چه قیمتی و به چه موسساتی بفروشند. این نظام به شدت ناکارآمد بود به رویات کارشناسانی که اقتصاد شوروی را مطالعه می کردند و از جمله اقتصاددان دولتی طرفدار سوسیالیسم، از اواسط دهه ۱۹۷۰، نرخ رشـد اقتصادی این کشور به‌تدریج کاهش یافت و از اوایل دهه ۱۹۸۰ عملا به صفر رسید. با این همه اقتصاد لنگ‌لنگان به راه خود ادامه می‌داد و تخصیص منابع به روش بادشده صورت می‌گرفت. به رغم اصلاحات گورباچف و نیز برخی از پیشینیان او، این شیوه کار تغییر معناداری نیافت و «گاسپلن» با وجود ناکارآمدی، تا زمان فروپاشی نقش اصلی را در تخصیص منابع بر عهده داشت. در ۱۹۷۰، نرخ رشـد اقتصادی این کشور به‌تدریج کاهش یافت و از اوایل دهه ۱۹۸۰ عملا به صفر رسید. با این همه اقتصاد لنگ‌لنگان به راه خود ادامه می‌داد و تخصیص منابع به روش بادشده صورت می‌گرفت. به رغم اصلاحات گورباچف و نیز برخی از پیشینیان او، این شیوه کار تغییر معناداری نیافت و «گاسپلن» با وجود ناکارآمدی، تا زمان فروپاشی نقش اصلی را در تخصیص منابع بر عهده داشت. در نظام‌های مبتنی بر بازار (انواع نظام‌های سرمایه‌داری)، نهادی مشابه «گاسپلن» وجود ندارد. تخصیص منابع به شیوه‌ای غیرمتمرکز، عمدتا توسط بازار صورت می‌گیرد که در حقیقت نتیجه تصمیمات و اقدامات فعالان اقتصادی و مصرف‌کنندگان اسـت. محرک این تصمیمات، در وهله نخست، قیمت‌های نسبی هستند. قیمت‌های نسبی نقش علامت‌دهنده به تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان را ایفا می‌کنند. به بیان دیگر قیمت‌های نسبی تعیین می‌کنند که تولیدکننده چه محصولاتی را تولید کند و در تولید خود از چه ترکیبی از نهاده‌ها استفاده کند تا هزینه‌های خود را به حداقل و سـود خود را به حداکثر برساند. در عین حال، قیمت‌های نسبی بر تقاضای مصرف‌کنندگان برای کالاها و خدمات مختلف، نیز تاثیر می‌گذارند. هرچه قیمت‌های نسبی بازتاب دقیق‌تری از وقیمت‌های اقتصادی کشور باشند، یعنی هزینه واقعی نهاده‌ها (شامل هزینه فرصت)، هزینه‌های تولید و نیز تقاضای مصرف‌کنندگان را منعکس کنند، تخصیص منابع به شـیوه‌ای منطقی‌تر و کارآمدتر صورت می‌گیرد. عملکرد موسسات شبه‌انحصاری که قدرت قیمت‌گذاری دارند و نیز مداخلات دولت‌ها در بازار، بر قیمت‌های نسـبی تاثیر می‌گذارند؛ اما در نهایت تخصیص منابع براساس قیمت‌های نسبی صورت می‌گیرد. با این اوصاف، روشن است که چنانچه قیمت‌های نسبی نه براساس واقعیت‌های اقتصادی، بلکه کم‌وبیش دلبخواهی یا به نیت مصلحت‌اندیشـی تعیین شوند، رفتار تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان دچار اعوجاج می‌شود و تخصیص منابع به شیوه‌ای ناکارآمد و گاه یکسـره غیرمنطقی صورت خواهد گرفت. می‌توان صدها مثال از پیامدهای مخرب قیمت‌های دلبخواهی در اقتصاد ما و نشانی‌های غلطی که به فعالان اقتصادی می‌دهند، ارائه کرد. به یکی از اینها توجه کنید.

فرض کنید سرمایه‌گذاری در نظر دارد یک واحد مرغداری احداث کند. در اقتصادهایی که قیمت‌های نسبی کم‌وبیش واقعی هستند، این سرمایه‌گذار سال‌های هر مرغداری را عایق‌بندی می‌کند که گرچه هزینه قابل توجهی دارد، اما تبادل حرارت و در نتیجه انرژی مورد نیاز برای سرد یا گرم کردن سالن‌ها را به حداقل می‌رساند. محاسبات سرمایه‌گذار او را مجاب می‌سازد که بر غم هزینه سنگین عایق‌بندی سـالن‌ها، نفع حاصل از صرفه‌جویی در هزینه سوخت طی دوران فعالیت مرغداری، به میزان قابل توجهی بیش از هزینه عایق‌بندی سـالن‌ها خواهد بود. به همین دلیل، در کشورهای پیشرفته و در حقیقت در همه کشـورهایی که قیمت‌های نسـبی به واقعیت نزدیکند، هرگز سـالن‌های مرغداری عایق‌بندی نشده را مشاهده نمی‌کنید.

در کشور ما تا قبل از هدفمندسازی یارانه‌ها (دی‌ماه ۱۳۸۹)، گازوئیل در سراسر کشور به قیمت ۱۵۰ تا ۱۶۲ ریال برای هر لیتر فروخته می‌شد؛ این در حالی بود که فقط هزینه حمل هر لیتر گازوئیل از بنادر جنوب تا استان‌های شمالی کشور از لیتری ۳۰۰ ریال تجاوز می‌کرد. حال خود را به جای سرمایه‌گذاری بگذارید که در آن سال‌ها می‌خواسـت یک واحد مرغداری در کشور ما احداث کند. نتیجه محاسبات او قابل پیش‌بینی است: بانرخ یارانه‌ای و نازل انرژی، هزینه نسبتاً سـنگین عایق‌بندی سـالن‌ها به هیچ عنوان قابل توجیه نبود. (در همان سال ۱۳۸۶ هزینه عایق‌بندی یک سالن مرغداری ۱۰ هزار قطعه‌ای به ۱۱ میلیون تومان بالغ می‌شـد و البته اکثر واحدهای مرغداری بیش از یک سـالن دارند).

ایـن بود که اکثریت قریـب به اتفـاق مرغداری‌ها حتی به فکر عایق‌بندی نیز نیفتادند. علامت غلط قیمت‌های نسبی به مرغداران، پس از هدفمندسازی یارانه‌ها در دی‌ماه ۸۹ تاوان خود را از مرغداران گرفت. با افزایش قیمت گازوئیل به لیتری ۳۰۰ تومان، مرغداران در دخل و خرج خود دچار مشکل شدند و تعدادی از آنها فعالیت خود را تعطیل کردند. خدا می‌داند که چنانچه قیمت گازوئیل به قیمت واقعی (هزینه فرصت آن)، یعنی بیش از ۱۱ هزار تومان نزدیک شود چه بر سر این واحدها و بسیاری از صنایع دیگر خواهد آمد.

نکته مهم این اسـت که مرغداران در آن سال‌ها مرتکب اشتباه یا نداشم‌گاری نشدند. محاسبات آنها نیز مورد به صرفه نبودن عایق‌بندی سالن‌ها منطقی بود. مشکل اصلی علامت غلطی بود که قیمت‌های نسـبی تحریف‌شـده (انرژی ارزان در مقابل هزینه‌های سنگین عایق‌بندی) به مرغداران می‌دادند. می‌توان دهها و بلکه صدها مثال از تصمیمات نادرست تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان، ناشی از قیمت‌های نسـبی تحریف شده که به آنها نشانی غلط می‌دهند، برشمرد؛ یکی از عوامل اصلی تحریف قیمت‌های نسبی، یارانه‌های آشـکار و پنهانی اسـت. که دولت‌های ما در علت مصلحت‌اندیشی، خرید محبوبیت، یا زیر فشار گروه‌های ذی‌نفوذ پرداخت می‌کنند. برخی از این یارانه‌ها دلایل نسبتاً موجهی دارند، اما بسیاری از آنها از هیچ منطقی برخوردار نیسـتند و صرفاً به بازتوزیع درآمدها، عمدتاً به نفع اقشار مرفه و به زیان گروه‌های کم‌درآمد، منجر می‌شوند. البته حتی برای آن دسته از یارانه‌هایی که به نیت خیر، مثلاً تامین امنیت غذایی و دارویی اقشـار کم‌درآمد، پرداخت می‌شوند نیز می‌توان تدابیری اتخاذ کرد که این مهم به شـیوه‌ای هدفمند، با انحراف و فسـاد کمتر انجام شود. برای مثال دلیلی ندارد که به‌منظور تامین گوشت مرغ ارزان برای گروه‌های کم‌درآمد، دلار یارانه‌ای را در اختیار چند وارد کننده گذاشـت تا نهاده‌های لازم را وارد کنند و با چند واسطه به دست مرغداران برسانند. صرف‌نظر از فسـاد مستتر در این شیوه کار، چرا باید از بیتالمال هزینه کرد تا اقشار پردرآمد نیز مرغ یارانه‌ای بگیرند؟

خلاصه کنیم. دامنه یارانه‌ها در کشـور ما چنان گسترده و فراگیر است که حسـاب آن از دست همه، از جمله دولت‌های ما، بیرون رفته است. صرف‌نظر از فشار نفس‌گیر بر بودجه دولت‌ها، یارانه‌های بی‌حساب و کتابـ، سـازوکار تخصیص منابع را مختل ساخته و کارایی اقتصاد را به شدت کاهش داده است. کافی است به اختلاف شگفت‌انگیز رقم تولید ناخالص داخلی کشورمان براساس قیمت‌های بازار (به دلار) که درسال ۲۰۱۷ معادل ۴۳۰ میلیارد دلار بود و تولید ناخالص داخلی براساس برابری قدرت خرید (PPP) (که در همان سال به ۱۶۴۰ میلیارد دلار بالغ می‌شد) توجه کنیم تا دامنه یارانه‌ها (و نیز مغشل قیمت‌های سرکوب‌شده) که از جمله دلایل اصلی این تفاوت است، دستگیرمان شود. این موضوعی است که در بخش پایانی این مقاله به آن خواهیم پرداخت.

دکتر فرخ قبادی